

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: **Ing. V. L.**, bytom J., zastúpeného PaedDr. D. B., J., proti odporčkyni **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava **o predčasný starobný dôchodok**, na odvolanie odporckyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. októbra 2010, č. k. 34Sd/3/2010 - 38, jednohlasne takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 26. októbra 2010, č. k. 34Sd/3/2010 – 38, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 26. októbra 2010, č. k. 34Sd/3/2010 – 38, zrušil rozhodnutie odporckyne číslo X. z 24. novembra 2009, ktorým bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že suma jeho predčasného starobného dôchodku, určená ku dňu 7. novembra 2008, nie je vyššia ako 1,2 násobok životného minima pre jednu

plnoletú fyzickú osobu. Krajský súd konštatoval, že odporkyňa nepostupovala správne, keď osobný vymeriavací základ na výpočet predčasného starobného dôchodku navrhovateľa určila len z obdobia, kedy navrhovateľ žil na území Slovenskej republiky. Odporkyňa podľa názoru krajského súdu nesprávne aplikovala články 4 a 5 Dohody medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení (ďalej len „Dohoda“), keď obdobie zamestnania na území Ruskej federácie zohľadnila len ako dobu zamestnania, avšak nezohľadnila v danom období dosiahnuté zárobky na účely výpočtu osobného mzdového bodu. Súčasne uložil odporkyňi zohľadniť v novom rozhodnutí aj údaje o novozistených dobách poistenia v kalendárnych rokoch 1970 až 1979. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa. Nesúhlasila s vysloveným názorom krajského súdu. Poukázala na znenie ods. 1 a 2 článku 5 Dohody, ktoré rozdielne upravujú postup pri výpočte sumy dôchodku občana, ktorý po presídlení z územia jedného zmluvného štátu na územie druhého zmluvného štátu vykonával zárobkovú činnosť podľa právnych predpisov tohto štátu (ods. 1) a ktorý po presídlení do druhého štátu už zárobkovú činnosť nevykonával (ods. 2). Z toho dôvodu žiadala rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie z 24. novembra 2009 ako vecne správne potvrdiť.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil, resp. aby ho v časti, týkajúcej sa výpočtu dôchodku za roky odpracované v Ruskej federácii zmenil tak, že odporkyňi nariadi výpočet podľa priemerného ročného zárobku zamestnanca podobného oboru a kvalifikácie v Slovenskej republike.

Najvyšší súd ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je čiastočne dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok.

Zo žiadosti o predčasný starobný dôchodok vyplýva, že navrhovateľ žiadal o priznanie starobného dôchodku od 7. novembra 2008, pričom uviedol, že od 12. septembra 1966 do 8. februára 1988 a od 15. februára 1988 do 20. mája 1995 pracoval na území Ruskej

federácie. Po presídlení na územie Slovenskej republiky bol už od 1. januára 1995 do 16. novembra 2001 poistený ako samostatne zárobkovo činná osoba, od 17. novembra 2001 do 31. decembra 2002 bol vedený v evidencii nezamestnaných a od 1. januára 2003 je nezamestnaný bez zaradenia do evidencie úradu práce.

Podľa § 61 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov osobný vymeriavací základ je úhrn vymeriavacích základov za kalendárny rok, z ktorých sa zaplatilo poistné na dôchodkové poistenie alebo z ktorých sa poistné na dôchodkové poistenie podľa § 60 ods. 1 druhej vety považuje za zaplatené.

Podľa čl. 4 ods. 1 a 2 Dohody pri priznávaní dôchodkov a iných dávok sa plne započítava doba zamestnania na území obidvoch zmluvných strán, včítane doby zamestnania oprávňujúcej na priznanie dôchodkov za výhodnejších podmienok a vo vyššej výmere. Pritom orgány sociálneho zabezpečenia započítavajú dobu zamestnania, ako aj dobu inej jemu na roveň postavenej činnosti ako vo svojom, tak aj v druhom štáte bez ohľadu na to, aká časť požadovanej doby zamestnania pripadá na prácu v každom z týchto štátov. Započítavanie doby zamestnania, pokiaľ ide o dobu práce v každej zo zmluvných strán, vykonáva sa podľa právnych predpisov tej zmluvnej strany, na ktorej území sa vykonávala práca alebo jej na roveň postavená činnosť.

Podľa čl. 5 ods. 1 Dohody občanom, ktorí presídlili z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany **a po presídlení pracovali**, vymeriavajú sa dôchodky a iné dávky **zo zárobku dosiahnutého v zamestnaní v krajine, do ktorej presídlili**.

Podľa čl. 5 ods. 2 Dohody občanom, ktorí presídlili z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany **a po presídlení nepracovali**, vymerajú sa dôchodky a iné dávky z priemerného mesačného zárobku zamestnancov obdobného odboru a kvalifikácie ku dňu priznania dôchodku alebo inej dávky v krajine, do ktorej presídlili. Rovnako sa postupuje pri výpočte dôchodku a iných dávok u občanov, ktorí presídlili z jednej krajiny do druhej po priznaní dôchodku alebo inej dávky.

Zo znenia čl. 5 ods. 1 a 2 Dohody vyplýva, že postup pri určení zárobku, z ktorého sa vymeriavajú dôchodky občanov, ktorí presídlili z územia jednej zmluvnej strany na územie druhej zmluvnej strany je odlišný u občanov, ktorí po presídlení vykonávali pracovnú činnosť a u občanov, ktorí po presídlení žiadnu pracovnú činnosť nevykonávali. Z uvedených

ustanovení, ani z iných článkov Dohody nevyplýva, že by sa mohli postupy stanovené v ods. 1 a 2 článku 5 Dohody kombinovať.

Keďže navrhovateľ po presídlení na územie Slovenskej republiky pracoval ako samostatne zárobkovo činná osoba, potom odporkyňa stanovila priemerný osobný mzdový bod navrhovateľa z vymeriavacích základov v kalendárnych rokoch 1995 až 2002, dosiahnutých z poistenia na území Slovenskej republiky, teda podľa článku 5 ods. 1 Dohody, v súlade so zákonom. Pokiaľ teda krajský súd dospel k záveru, že odporkyňa má pre výpočet osobného mzdového bodu zohľadniť aj zárobky dosiahnuté navrhovateľom počas doby zamestnania na území Ruskej federácie, tento záver krajského súdu bol nesprávny. Za nesprávny a bez opory v zákone považoval odvolací súd aj názor krajského súdu, že pri posudzovaní nárokov navrhovateľa sa má vychádzať z ustanovení Ústavy ČSR z 9. mája 1948 a zákona č. 55/1956 Zb. o sociálnom zabezpečení.

Vzhľadom na uvedené nie je možné vyhovieť požiadavke navrhovateľa na výpočet jeho predčasného starobného dôchodku podľa odseku 2 článku 5 Dohody z priemerného ročného zárobku zamestnanca podobného odboru a kvalifikácie v Slovenskej republike.

Odvolací súd z administratívneho spisu odporkyne zistil, že odporkyňa pri rozhodovaní o nároku na predčasný starobný dôchodok v napadnutom rozhodnutí zhodnotila navrhovateľovi dobu poistenia v rozsahu 9 538 dní, to je 26 rokov a 48 dní. **Pritom ešte zistovala**, v akom rozsahu je možné hodnotiť dobu zamestnania navrhovateľa na území Ruskej federácie v období od 23. februára 1970 do 24. februára 1979. Po došetrení a doplnení celkovej doby poistenia navrhovateľa však o nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok navrhovateľa znovu nerozhodla. **Za tej situácie odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za vydané na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci a preto** rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil, i keď čiastočne z iných právnych dôvodov.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne v zmysle vyššie uvedeného posúdiť splnenie podmienok pre vznik nároku navrhovateľa na predčasný starobný dôchodok na základe posúdenia celej doby poistenia, teda aj doby zamestnania na území Ruskej federácie v rokoch 1970 až 1979 a o jeho žiadosti o predčasný starobný dôchodok znovu rozhodnúť.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľ v odvolacom konaní žiadne trovy neuplatnil a odporkyňa nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku **n i e** je prípustný opravný prostriedok .

V Bratislave 8. júla 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková